

Naročnina listu: --
 za leto . . . K 12.—
 za 6 let . . . 6.—
 za 3 leta . . . 3.—
 mesečno . . . 1/20
 v Avstriji: ----
 za leto . . . 15.—
 Posamezne številke
 15 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oglas
 se računajo po 15
 od 6redne petkovske
 večkratnih oglasnih
 --- popust.
 „Straža“ izhaja v
 deljck in petek popoldne
 Rokopisi se ne vrnejo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 ul. ul. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more
 vsak dan od 11.—12. ure

Prekmurški Slovenci osvobojeni!

Novo leto 1919.

Veselo novo leto! Ta glas se danes razlega od ust do ust po širni naši domovini. Tudi mi kličemo vsem svojim naročnikom, vsem svojim sotrudnikom: Veselo novo leto! Še nikdar se nam pri tem voščilu niso tako širila prsa in srce, kakor letos, kajti ko izrekamo to voščilo, nas navdaja prepričanje, da bode novo leto res veselo in srečno. Kako bi tudi naj ne bilo! Imamo svojo domovino, lepo, veliko, svobodno! In v njej smo mi svobodni državljani, ne več teptani, ne več zaničevani. Od egejskega morja do izvira bistre Soče in Drave, od visokih sedmograških gora pa do sinje Adrije, vse to je sedaj naša domovina! Da, srce se nam širi pri misli, da nam ne bode gospodoval tujec, da nam ne bode tujec dajal in vsiljeval svojih zakonov, da se ne bode več norčeval iz naših slovenskih šeg in navad, ampak da smo sedaj na svoji zemlji sami lastni gospodarji! In združeni smo z svojimi južnimi brati, združeni s Srbi in Hrvati! Vredne vidimo vse naše najsrčneje nade vse naše ideale, za katere so se borili naši praočeti, za katere so nas navduševali naši pesniki, in odstranjene so vse naprave naših sovražnikov, s katerimi so nas hoteli zaslužniti. Ni več mej med posameznimi deli enega in istega naroda, eden skupen narod zopet prebiva v vseh krajih naše širne in mile domovine. Popravljen je zgodovinski greh, ki so nam ga povzročili kruti Nemci, pred več kakor tisoč leti, ko so našo že takrat veliko domovino s pomočjo divjih Madžarov uničili in jo razdelili na veliko malih kosov, da bi ne postali nikdar več močni. Da, Nemci, s pomočjo divjih Madžarov ste uničili Veliko Moravsko,

h kateri so pripadale tudi naše dežele, uničili ste krščansko kulturo, ki sta nam jo prinesla sv. Ciril in Metod, uničili ste pozneje tudi veliko državo češkega kralja Otokarja II. s pomočjo Madžarov ste hoteli tudi enkrat za vselej uničiti jugoslovanske narode, toda glej! usoda, katero ste namenili nam, zadela je vas same. Tisočletni tlačitelji Slovanov Nemci in Madžari, ležite na tleh, po njih tlačeni slovanski narodi pa se dvigajo osvobojeni in slavni kakor še nikdar poprej! Da, prsa in srce se nam širi, ko vam kličemo to pot veselo novo leto!

Naše veselje pa ne sme biti ogenj, ki hitro pogori in pusti za seboj le nekaj pepela. Danes, pri vstopu v novo leto, si vsi slovesno obljubimo, da hočemo z neumornim in smotrenim delom pokazati, da smo vredni velikega časa, v katerem živimo. Stopajo nam na spomin besede, ki jih je nesmrtni dr. Krek zapustil kot oporo slovenskemu in celemu jugoslovanskemu narodu:

Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi, za njen procvet, kulturo in blagostanje!

In poznamo mi naš narod, dobro vemo, da mu je sveta oporoka našega velikega Jugoslavana. Zato se nam širijo prsa in srca, ko pošiljamo ob novem letu v našo lepo domovino vsem, ki so dobrega srca naš novoletni pozdrav: Srečno in veselo novo leto!

Slovo dr. Korošca od obmejnih Slovencev.

Pretekli petek popoldne se je ministrski pod-

predsednik dr. Korošec poslovil od Maribora in obmejnih Slovencev. Slovo na kolodvoru je bilo prisrčno in iskreno. Ministrski podpredsednik se je pripeljal v družbi generala Maistra, dr. Verstovška in dr. Hohnjeca na kolodvor, kjer ga je čakalo več sto mariborskih in okoljskih Slovencev, zastopniki uradov in častniški zbor. Občinstvo je prirejalo dr. Korošcu prisrčne ovacije. Ministrski podpredsednik se je prijazno pogovarjal s posamezniki.

Pred odhodom vlaka se je dr. Korošec poslovil od vrhovnega poveljnika obmejne armade, generala Maistra s temi le besedami:

»Vam se posebno zahvaljujem za Vaše požrtvovalno delo, ki ste ga imeli ob osvoboditvi naše domovine. Čestitam Vam, ker ste edini, ki je imel toliko lepih in važnih uspehov, in Vas prosimo, da tudi nadalje zastavljate vse svoje moči za bodočnost in svobodo naše mile jugoslovanske domovine! Hvala, Bog Vas živi in Bog daj srečo!«

Nato je dr. Korošec po bratski objel generala in oba sta se iskreno trikrat poljubila. Navzoči so bili ginjeni ob tem prizoru, mnogim so stopile solze v oči. — Kmalu po pol 3 uri je posební vlak odpeljal našega voditelja v spremstvu dr. Verstovška in poslanca Pišeka proti Ljubljani, odkoder bo čez nekaj dni odpotoval v Belgrad. Ko se je začel vlak pomikati, je občinstvo neprestano klicalo »Živijo dr. Korošec«. Še le, ko nam je vlak izginil izpred oči, je vsklicanje prenehalo.

Primorski Slovenci, ne obupajte!

Ko se je v petek na glavnem kolodvoru poslovil dr. Korošec pri svojem odhodu v Ljubljano od ljudske množice, je stopil k min. podpredsedniku goriški Slovenec, četovodja, in ga je prosil, naj se on zavzame za goriške in primorske Slovence, da ne bodo prišli pod krute Labe. Dr. Korošec je obljubil, da bo vlada v Belgradu storila vse, da ne izgubimo ne ene vasice naše lepe primorske zemlje. Naši delegati na mirovni konferenci bodo možje, bi bodo imeli ne samo upliv,

Stara imena postaj ob progi Špilje — Radgona.

1. Postajališče Schwarza. Generalštabna karta ima zaznamovano tudi Črneti, slovenski okoličani desno od Mure pa imenujejo kraj Črnišine. Pri tem iz praktičnih ozirov lahko tudi ostane, dasi se zgodovinsko in jezikoslovno da stvar drugače razlagati, a na tem mestu se ne spuščamo v take raziskave, omenimo le, da se že l. 1058 imenuje potok Svarzaha in po potoku je dobila ime naselba.

2. Weitersfeld. V zgodovinskih virih so zaznamovane naslednje oblike: 1278 Weytratsvelde in Weitrasueld, 1318 Weitrachsuelde, 1342 zopet Weitrasuelde. Oblika Weiters se javlja šele od 15. stoletja, očitno po metatezi tra — ter, ker je prvotni pomen postal nejasen. Mogoče so razne kombinacije za izvor tega imena. Z ozirom na to, da je naselba po listinah izpričana že v 13. stoletju, smemo sklepati, da je zelo stara, da je torej nastala še takrat, ko je bilo Murško polje doli od Gradca še popolnoma slovensko, torej je prvotno ime slovensko in sicer je najbližja beseda vitra, vrbova šiba za pletenje košev. Ime je pač popolnoma odgovarjalo značaju kraja, svet je bil porastel z vrbovim šibjem. Na to spominja tudi okolišno ime. Lepo polje krog Weitersfelda se je namreč imenovalo Trnovo, iz česar so Nemci na pravili Dornfeld. Stari ljudje so še rabili ime Tr-

novno, sedaj je več ali manj pozabljeno. Zgodovinsko je tedaj opravičeno, da se da Weitersfeldu prvotno staro ime Vitrinje ali pa okolišno ime Trnovo. Kjer je danes ravno polje, so naši očaki nekaj krčili trnje in pa vrbovo šibje.

3. Cmurek — bo že moral ohraniti svoje ime, dasi je spakedranka iz nemškega zu Mureck, pa je že vdomačena in je od gradu prešla na trg.

4. Gosdorf. Marsikdo je že ugibal, odkod to ime, ker prvi del Gos pač ne kaže nemškega lica. Nekateri spravljajo ime v zvezo z gosjo, torej Gosinja vas, drugi z gozdom. Nekoč sem se vozil tod z zasnim gospodom, ki dobro pozna dotično okolico, ter me je opozoril, da je tod ne navadno veliko koso v, torej bi se utegnila vas prvotno imenovati Kosovo ali slično. V davnih časih je namreč, kakor cela Štajerska, tudi ta ravan bila celo slovenska. Vendar so se kraji levo od Mure ponemčili precej zgodaj. Razlog je bil ta, ker so ti kraji neznaansko trpeli vsled madžarskih napadov; zlasti v dolgotrajnih bojih med cesarjem Friderikom in kraljem Matjažem v 15. stoletju je bilo Murško polje od Vildona do Radgone popolnoma uničeno in ljudstvo poklano ali pregnano. Starejše naselbine so torej prvotno brezpogojno imele slovensko ime. Pri določevanju prvotnega imena se ne smemo toliko ozirati na zunanjo sličnost, kako ime zveni, marveč na zgodovinske oblike, kakor se nam javljajo v starih listinah.

L. 1286 se Gosdorf imenuje Gostichend rf, l. 1306 Goztischen, l. 1320 Gozdischen, l. 1382

Gotschendorf, l. 1384 Gotschendorf, l. 1385 zopet Gozdzischendorf. Slovka st in zd nam kaže, da imena ne smemo izvajati od gosi ali kosa, marveč od gozda ali gošče. Vas se je utegnila kdaj imenovati Gozdišče, t. j. kraj, kjer se je izkrčil gozd in je potem nastalo selo, kakor strnišče, kjer je bila strn. Mesto šče izgovarja Slovenec pogostoma še n. pr. strnišče mesto strnišče, tako je umljiva nemška oblika Goztischen. Brez vsakega umetnega nasilja se torej v slovensčini kraj in postaja Gosdorf lahko imenuje Gozdišče.

5. Postajališče Weixelbaum. To ime je v listinah izpričano prvič šele l. 1333, ko se imenuje Weichselpawm, l. 1445 Weyxlbawm, ko je vas štela 8 hiš, l. 1443 se pa imenuje tukaj plemiški dvorec Weixelbawm. Vas ima dosledno vedno le nemško ime, vendar iz tega nikakor ne sledi, da je prebivalstvo že v začetku bilo nemško. Na Gornjem, Srednjem in Spodnjem Štajerskem in celo na Kranjskem se v 14. in 15. stol. imenuje cela vrsta krajev z imenom Weixel, vendar so kraji bili in so še danes slovenski ter imajo poleg nemškega tudi slovensko ime, n. pr. Višnja gora na Kranjskem, Višnja vas v celjskem sodnem okraju. Pri našem Weixelbaumu je mogoče, da je naselbina nastala nekoliko pozneje, ali je morda bil tu prvotno le dvor kakoga plemiča, ki mu je dal nemško ime. Analogno s Črešnjevci in Črešnjevec od črešnja bi se Weixelbaum lahko imenoval Višnjeveci — Višnjevec ali tudi Višnja. Pridrži se pa naj tudi nemško ime, ker je zgodovinsko opra-

temveč tudi vse zmožnosti, da bodo pridobili materi Jugoslaviji nazaj sleherno slovensko vasico. V Belgradu je vse javno mnenje in vse simpatije članov skupne vlade na strani primorskih Jugoslovanov. Gotovo tudi je, da bodo Francozi, Angleži in Amerikanci glede vprašanja Trsta, Gorice, Pule in drugega primorskega ozemlja čuvali interese Jugoslovanov.

Prekmurje oteto!

Vesele vesti prihajajo iz krajev, kjer prebivajo ogrski Slovenci. Naše jugoslovanske čete so zavzele že vse ozemlje med Muro in Dravo, kjer prebivajo ogrski Slovenci.

Dne 24. dec. so naše čete zavzele trdnjavo Čakovec (Czakaturnija). Od tam so pomnožene s srbskimi oddelki in jugoslovanskimi mornarji prodirale na vzhod, na severovzhod in na sever ter so v malo dneh zavzele celo Medjimurje do izliva Mure v Dravo. En naš oddelek je dne 27. dec. prekoručil celo Muro pri Razkrižju in je zasedel na ogrski strani nekaj vasi. Ogrji so se takoj zbrali in so po vročem boju potisnili naše nazaj čez Muro. Ogrji so bili v veliki premoči napram naši četi, ki je štela samo 15 mož. Naši so se nad Ogrji maščevali in so napadalce drugi dan skoro vse zajeli.

Iz Medjimurja so naši prodirali zadnje dni preteklega tedna v Prekmurje in so v petek zjutraj, dne 27. decembra zavzeli Lendavo, ki je najvažnejše središče Prekmurja, nadalje 28. dec. Belotince in druge važnejše trge in kraje. Stotnik Jurišić je v soboto, dne 28. dec. s četo mornarjev zavzel drugo večje mesto Soboto (Mura Szombat) in je včeraj, dne 29. dec. odkarakal dalje proti severu. Zasedenje Medjimurja in Prekmurja se vrši večinoma brez večjih bojov. Ogrsko vojaštvo je po večini zbežalo dalje proti vzhodu.

Našim četam je prišlo v roke mnogo dragocenega plena. Dobili smo več topov in strojnih pušk. V Lendavi so naši odvzeli Ogrom nad 6000 pušk in so dobili v roke za 36.000 K srebrnega denarja. Velike so tudi zaloge živil, ki so prišle našim v roke. Ogrji niso mogli spraviti ne številne živine in ne drugih dragocenosti na ogrski strani. Naš sunek v te kraje je bil precizno in naglo izveden, da Ogrji niso mogli misliti na drugo, nego da zbežijo z golim življenjem.

Ljudstvo sprejema in pozdravlja jugoslovansko vojaštvo kot svoje rešitelje in jim gre povsod na roko. Generala Maistra so prosili prekmurški Slovenci, naj pošlje na Prekmurje slovenske učitelje in uradnike.

Ljudstvo prekmursko, veren in nepopačen slovenski rod vzklika in joka veselja, da je oteto stoletnih verig ogrskega suženjstva. Prebivalstvo hiti od vseh v kraje, kjer je vojaštvo nastanjeno, pogošča vojake in poljublja častnikom v globokem spoštovanju in hvaležnosti, plašče. V cerkvah pa se vršijo zahvalne službe božje.

Položaj na Koroškem.

Nemška grozodejstva v Št. Pavlu.

Koroški Nemci so prelomili dano besedo. Na željo in prošnjo njihovega škofa Hefterja je Narodna vlada v Ljubljani odločila, naj o božičnih

praznikih na Koroškem počiva orožje in z njimi vsa vojaška podvzeta. Nemci pa so na svoj stari lažnjivi in goljufivi način prelomili svojo besedo. V božičnih praznikih so se pripravljali okoli Sv. Pavla v Labudski dolini. Nemški kmetje so se pod vodstvom civilno oblečenih nemško-avstrijskih častnikov oboroževali in zbirali. Ko se jih je dovolj zbralo in so tudi od raznih krajev v Labodski dolini dobili pomoč, so napadli Št. Pavel. Vnel se je boj, ki je trajal več ur. Jugoslovanska posadka, broječa 74 Srbov, je streljala s strojnimi dokler ji ni zmanjkalo municije. Nemški veliki premoči se je posrečilo zavzeti Št. Pavel. Ujeli so nadporočnika Jurka in poročnika Stosiča ter ju napol naga tirali po trgu, da jih odpeljejo v Celovec. Tja so tudi tirali vso srbsko posadko. Prej pa so srbskim častnikom in vojakom pokradli vse, kar so imeli. Nemška družal je divjala kakor zbesnela. Vdrli so v samostan ter odpeljali nemške menihe. Napadli in zaprli so slovenskega župana Zorka ter ga odvedli proti Celovcu. Aretirali so tudi postajenačelnika Korošca in davkarja ter ju psovali in zasramovali. Nemška družal je tudi zasramovala slovenski poštni uradnici Podržaj in Dimic. Družal je vpila: »Mi nimamo nobenega cesarja, nobene oblasti, nam se ne more zgoditi ničesar!« Z največjo težavo se je postajenačelniku in poštnima uradnicama posrečilo dospeti v Ljubljano.

Iz Labudske doline so nemške čete napadle Sp. Dravograd, toda naši slovenski vojaki so Nemce porazili in nagnali nazaj. Takšna zlodejstva se zdaj gojijo na Koroškem. Kdaj bo Narodna vlada v Ljubljani storila svojo dolžnost?

Radikalizem in boljševizem.

Radikalizem je sedaj geslo na Nemškem. Politična usoda Nemčije je v rokah socialne demokracije. V Monakovem vlada socialist Eisner, v Berlinu je vladal socialist Ebert. Zapravo nikdar ni vladal, ker so ga vlekli včasih naprej, včasih nazaj radikalci in komunisti pod vodstvom Liebknechta. Ebertu in drugim večinskim socialistom radikalni socialisti ne morejo nikdar odpustiti, da so večinski socialni demokratje 4. avgusta 1914 segli nekdanjemu nemškemu cesarju Viljemu v roke, mu obljubili svojo strankarsko pomoč v vojni ter tudi vedno glasovali za vojne kredite. Liebknechtovci upravičeno predbacivajo večinski socialistični stranki, da je vojne, njenega izbruha, njenega dolgega trajanja in končno njenega poloma ravno tako sokriva, kakor vse druge nemške stranke. Če je sedaj z železno metlo treba pomesti vse krivce vojne in njenih težkih nasledkov, je tudi treba, tako sodijo Liebknechtovci, pomesti z večinsko socialno demokracijo pod vodstvom Eberta-Scheidemanna. Tudi neodvisni socialist Haase ne najde več milosti v radikalnih očeh, ker se je zvezal z večinovci v sedanjo vlado. Za Liebknechtom stojijo razjarjeni vojaki, zlasti mornarji. Spopadi med vojaštvom večinovcev in med radikalno-socialističnim vojaštvom so v Berlinu na dnevnem redu. Kje bo končna zmaga, ni dvomiti. Nekateri listi že vedo poročati, da je vlada Ebertova strmoglavljena ter da je Liebknecht prevzel vladno moč. Tako bi torej na Nemškem bila upostavljena radikalno-socialistična in komunistična vlada, sorodna ruskim boljševikom. To

pa pomenja zavlačenje mirovnega sklepa. Ententa namreč noče z boljševiki in komunisti sklepati miru, ker jih ne smatra za postavne zastopnike celega naroda. Tako socialistična zmeda na Ruskem in Nemškem upliva na mednarodni svetovni položaj ter ovira sklep miru.

Ruski boljševiki nemškim socialistom na pomoč.

Preko Štockholma se poroča, da boljševiki z največjo nagico prodirajo v Kurosko, Belo Rusijo in Ukrajino. Vojska Trockega baje namerava priti do nemške meje, da pomaga nemškim radikalnim socialistom in privede revolucijo do take zmage, kakor so si jo boljševiki priborili na Ruskem.

Slovinci! Jugoslovani!

Dne 19. nov. 1918 je padel v Mariboru slovenski dragonec Franc Vanhnik kot žrtev svoje ljubezni do jugoslovanske domovine. Naša dolžnost je, da tej prvi naši žrtvi v svobodni jugoslovanski domovini postavimo dostojen nagrobni spomenik. Zato se obrača podpisani NS na slovensko javnost s pozivom, naj omogoči s prispevki, da se izkazemo žrtvi za našo svobodno domovino hvaležne. Darovi se naj pošiljajo NS v Mariboru (blagajnik prof. dr. Kovačič). — Narodni svet za Štajersko.

Politične vesti.

Regent Aleksander nadškofu dr. Ante Bauerju. Regent Aleksander je poslal zagrebškemu nadškofu dr. Ante Bauerju sledečo brzojavko: »Zahvaljujem se na pristrčnem pozdravu, ki ste mi ga poslali v svojem in v imenu Vaše duhovščine. Boj našega naroda za svobodo in ujedinjenje je najtesnejši zvezi z globokim krščanskim verskim čustvom. Načela Kristusovega nauka so idealizirala naš narod v najtežjih dneh in v najglobljem trpljenju in mu podelila nezmagljivo odporno moč. Naši junaki so se vrgli v bojni vihar ne le za zlato svobodo, marveč tudi za znamenje križa. Prosim Vas, gospod nadškof, da sporočite Vaši duhovščini mojo kraljevo naklonjenost in moj pozdrav z gorečo željo, da bo Vaša duhovščina učitelj in pojasniteelj našemu ljudstvu, kakor tudi v prepričanju, da bo v naši državi Hrvatov, Srbov in Slovencev verska enakopravnost popolnoma zagotovljena.«

Preosnova slovenske vlade. Narodna vlada v Ljubljani je sedaj ako je sestavljena skupna vlada v Belgradu, odstopila. Sestavlja se nova vlada v kateri pa ne bodo zastopani ta-le poverjeništa: za finance, za deželno obrano, za promet. Te resortje je prevzela skupna vlada v Belgradu.

Pastor Mahnert zaprt. Mariborska državna policija je včeraj po natančni hišni preiskavi aretirala v njegovem stanovanju lutrovskega pastora Mahnerta. Proti njemu se je nabralo radi znanih hujskarij toliko obtožilnega materiala, da ga je policija obdržala v zaporu, ter ga izročila sodišču.

Socialdemokratski shod. Dne 29. dec. se je vršilo v mariborskem Nar. domu ustanovno zboro-

vičeno in ker ima kraj sedaj nemško prebivalstvo. L. 1910 je priznal tu le eden prebivalec slovenski jezik kot občevalni; gotovo je v vasi še več Slovencev, a jih nemško-avstrijski sistem ni pustil na dan.

6. Purkla. Tudi pri navadnih potnikih to ime vzbuja pozornost; sliši se marsikak dovtipen poskus ljudske etimologije. Končnica zveni čisto slovensko, a zgodovinska oblika tega imena govori za nemški izvor in pomen. Znana nam je žalibog le ena historična oblika tega imena iz l. 1443, ko se kraj imenuje (Nieder) Purkchlehen. Purchlehen se imenuje l. 1338 tudi neki kraj v Aniški dolini in l. 1463 Purklehen blizu Kraubata (ime od hrvaškega plemena) pri Ljubnem (Leoben). Purkje seveda mesto Burg- in torej pomeni graščinsko zemljišče, ki ga je graščina razkosala in razdelila med kmete. Sicer so bila vsa zemljišča v fevdalni dobi več ali manj graščinska, toda ta naselbina otegne biti precej pozna in tako so prvi prebivalci bili na »graščinskem« (Burglehen) dočim so drugi prebivali v že zackroženih vaseh — na kmetskih (rustikalnih) posestvih.

Slovenski izvor imena Purkla pa ni izključen. Skozi dvojno vas — Gornjo in Spodnjo Purklo — teče potok, imenovan Sulzbach ali Gleichenbergerbach. Beseda Sulz, v stari visokonemščini sulze pomeni slatino, ki prvotno znači slano vodo, la-

tinski saltsugo, aqua salsa, Salzwasser. Zaano je, da v Gleichenbergu izvira precej močna slatina, ki seveda tudi v potoku pomešana z navadno vodo odteka proti Mari. Radi ogljične kisline slatinski vreli kipe, čemur ljudje pravijo: voda se burka ali burklja. Burklja je torej potok, v katerem se voda radi uhajajoče ogljične kisline »burka«, delajo se mehurji, ki jim v Savinjski dolini še dandanes pravijo burki, po potoku pa je dobila ime vas. Ko bi imeli na razpolago še druge historične oblike za ime te vasi in pa dokazov, da je naselbina zelo stara, bi ta razloga brezdvomno »držala«, sedaj ji pa pripisujemo le možnost. V nikakšni zvezi pa ni Purkla z burklo ali burklami, s katerimi imajo ženske v kuhinji opraviti. Slednje je v zvezi z latinskimi furcula — vilice. Iz Purkle torej k večjemu lahko postane Burklja, a ne kuhinjska!

7. Halbenrein, uradni krajevni repertorij ima tudi slovensko ime Obrajna. Že l. 1244 se omenja grad (castrum) Haldenrein, l. 1253 se imenuje kraj Haldenrayn, enako se imenuje še l. 1459 in 1465, Halben- pa se imenuje prvič l. 1318, potem 1362 in 1425. Morda se je prvotno glasilo Halden-. Beseda halde kot pridevnik pomeni v stari nemščini nagnjen, kot samostavnik die Halde pa: Bergabhang. A tudi halben ne moti zmisla, če se vzame kot prvotna oblika. V stari

nemščini pomeni Halbe ne samo polovico, marveč stran in pridevnik halben- stranski. Rain v stari nemščini rein pa pomeni obmejno višino in poljsko mejo. Od tod ime Rann, Rain in Ran, se nešteto-krat ponavlja in sicer tudi v čisto slovenskih krajih za slovensko Pobrežje, Obrež, Brežice itd. A tudi slovenska beseda raj ima sličen pomen ter je menda z nemškim Rain vred indoevropskega izvora. Raj pomeni kraj onstran meje, potem drugi svet (prim. rajni), to besedo imamo tudi v samostavniku kraj.

Na podlagi tega je opravičeno že običajno ime Obrajna, ki ni le spakedranka nemškega imena, marveč se da tudi iz stališča slovenskega jezika razložiti. Ne dopuščajmo pa zgodovinske oblike spravljati ime v zvezo z besedo obrana. Obrajnska naselbina je zelo stara, ker je v bližini vse polno prazgodovinskih gomil. Zatorej je prvotno ime bilo pač slovensko. Dr. F. K.

H koncu še majhna prošnja. Rojaki v obmejnih krajih naj skrbno zasledujejo domača imena ponemčenih krajev, ki se še dobe med ljudstvom, in jih naj sporočajo Zgodovinskemu društvu v Maribor, ki bo zbiralo tako gradivo. Sporočajo naj se seveda le taka imena, ki jih resnično rabi ljudstvo.

